

ÖĞRETİM ELEMANLARIN UZAKTAN EĞİTİM BAKIŞLARI: MALATYA MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Kasım Uğur Karataş
İnönü Üniversitesi
Malatya Meslek Yüksekokulu
kasimkaratas@hotmail.com

Öğr. Gör. Alper Tunga Özgüler
İnönü Üniversitesi
Malatya Meslek Yüksekokulu
alpertunga.ozguler@inonu.edu.tr

Öğr. Gör. Derya Özgüler
İnönü Üniversitesi
Malatya Meslek Yüksekokulu
derya.ozguler@inonu.edu.tr

Öğr. Gör. Dursun Özgüler
İnönü Üniversitesi
Arapgir Meslek Yüksekokulu
dursun.ozguler@inonu.edu.tr

Özet

İnönü Üniversitesi Malatya Meslek Yüksekokulunda örgün eğitimi verilen Bilgisayar Programcılığı ile Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programları aynı zamanda uzaktan eğitimle de hizmet vermektedir. Yapılan bu çalışmada, öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik tutum ve bakış açılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada İnönü Üniversitesi Malatya Meslek Yüksekokulunda uzaktan eğitimde ders veren öğretim elemanlarına anket uygulanarak görüşleri alınmıştır. Öğretim elemanlarının bakış açılarıyla uzaktan eğitimin verimliliği ve öğrenciler üzerindeki etkileri incelenmiştir. Yapılan araştırmanın amacı, yöntemi ve hipotezleri ortaya konularak sonuca ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda, meslek yüksekokulunda uygulanan uzaktan eğitimin gerek zaman gerekse mekan açısından kolaylık sağladığı tespit edilmiştir. Ancak eğitimi veren öğretim elemanları, uzaktan eğitimin örgün öğretim kadar verimli olmadığını düşünmüşlerdir.

Anahtar Sözcükler: Uzaktan eğitim, öğretim elemanı, meslek yüksekokulu.

PERSPECTIVES OF LECTURERS ON DISTANCE EDUCATION SYSTEM: THE SAMPLE OF INONU UNIVERSITY MALATYA VOCATIONAL SCHOOL

Abstract

Inonu University Malatya Vocational School of Computer Programming and Accounting and Tax Applications programs are also provided with distance education system at the same time. On this work which is done, it is aimed to determine the attitudes and perspectives of the instructors towards distance education system. The questionnaire was applied to the instructors teaching distance education system at Inonu University Malatya Vocational School. The efficiency of distance learning and the effects on students are examined through the perspective of the instructors. The efficiency of distance learning and the effects on students are examined through the perspective of the instructors. As a result of the work, it has been determined that the distance education applied in the vocational higher school is convenient both in terms of time and space. However, the instructors who gave the training thought that distance education was not as productive as formal education.

Keywords: Distance education, lecturer, vocational school.

GİRİŞ

Meslek yüksekokullarının, nitelikli meslek elemanı ihtiyacı nedeni ile önemi her geçen gün biraz daha artmaktadır. Meslek elemanı ihtiyacını bir dönem meslek liselerinden sağlayan işletmeler, artan bilgi ihtiyacı ve uygulama becerisi nedeni ile bu gereksinimini, şimdilerde meslek yüksekokullarından karşılamayı umut etmektedirler (Özgüler, Koca ve Özgüler, 2013:41).

Öğretim ve öğrenimin sağlanması için bir ortama ihtiyaç vardır. Bu ortamın niteliği eğitim ve öğretim kalitesini etkilemektedir. Fiziki ortamın yanı sıra öğretim materyalleri, laboratuvar ve atölyelerde kullanılacak olan aletlerin teknolojiyi takip etmesi önemli bir yer tutmaktadır (Kağızmanlı, Özgüler, Kaya ve Aydın, 2017). Bu ortam sınıf ortamı olabileceği gibi uzaktan eğitim yoluyla internet üzerinden de gerçekleştirilebilecektir.

Uzaktan Öğretim, geleneksel sınıf ortamında eğitmenin, verebileceği bir eğitimin sanal sınıf ortamında ekranlarının başındaki çok sayıda kişiye ulaştırılmasıdır (Burma, 2008:16). Aynı zamanda uzaktan eğitim, farklı yerlerdeki öğrenci, öğretim elemanı ve öğretim materyallerinin iletişim teknolojileri vasıtasıyla bir araya getirildiği eğitim metodudur.

Uzaktan eğitim sistemiyle ilgili tanımlar toplandığında uzaktan eğitimin "uydu, ses ve görüntü kasetleri, mektup kursları, grafik araçları, bilgisayar, internet ve çoklu ortam araçları vb, yöntem ve araçlar kullanılarak eğitimin uzaktaki öğrencilere ulaştırılması" olduğu söylenebilir (Düzakin ve Yalçınkaya, 2005). Ancak günümüzde uzaktan eğitim denildiğinde ilk akla gelen şey internet üzerinden eş zamanlı veya farklı zamanlı, sesli veya görüntülü biçimlerde bilgi aktarımıdır.

YÖNTEM

Bu araştırmanın amacı, öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik tutum ve bakış açılarının belirlenmesidir.

Araştırma Modeli

Bu çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, müdahale edilmeksizin kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2008).

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, İnönü Üniversitesi Malatya Meslek Yüksekokulunda eğitimi verilen Muhasebe ve Vergi Uygulamaları ile Bilgisayar Programcılığı programlarında ders veren öğretim elemanları oluşturmaktadır. Örnekleme, ilgili programlarda bulunan 15 öğretim elemanı katılmıştır.

Veri Toplama Aracı

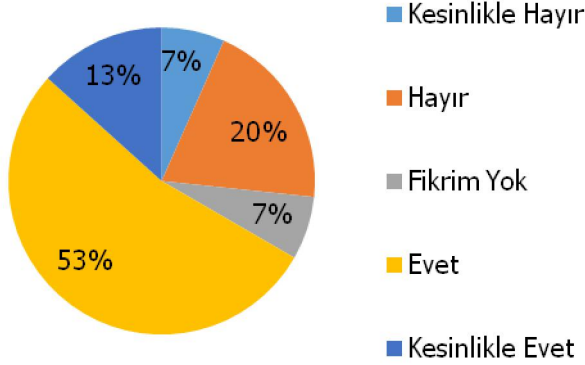
Meslek yüksekokulunda, Bilgisayar Programcılığı ile Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programlarında uzaktan eğitimi verilen derslerin verimliliklerine yönelik, tutumları ve bakış açılarını analiz etmek amacıyla dersleri veren öğretim elemanları ile görüşülmüştür ve anket çalışması yapılarak uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerinin ne olduğu belirlenmiştir. 15 kişinin katıldığı, toplam 16 sorudan oluşan anket, 5'li likert ölçeğine göre hazırlanmış ve istatistiksel analizleri yapılmıştır.

Verilerin Çözülmesi

Her soru için alınan sonuçlar grafikler halinde verilmiş ve yorumlanmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir. Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür. Bu analiz türünde araştırmacı görüşüğü ya da gözlemiş olduğu bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtabilmek amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verebilmektedir. Bu analiz türünde temel amaç elde edilmiş olan bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde

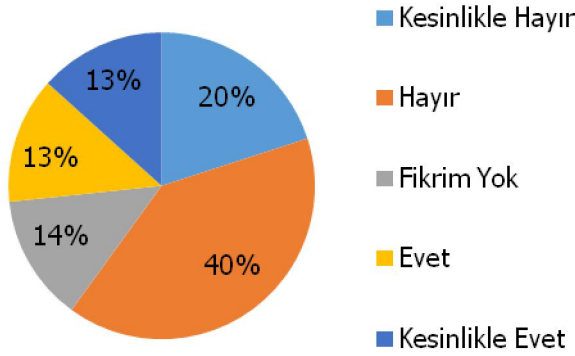
sunulmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Meslek yüksekokulunda bulunan ilgili bölümlerdeki öğretim elemanlarının uzaktan eğitime bakış açıları anket sonucunda ortaya çıkmıştır.

1. Uzaktan eğitim ders anlatmanızda yer esnekliği sağlıyor mu?

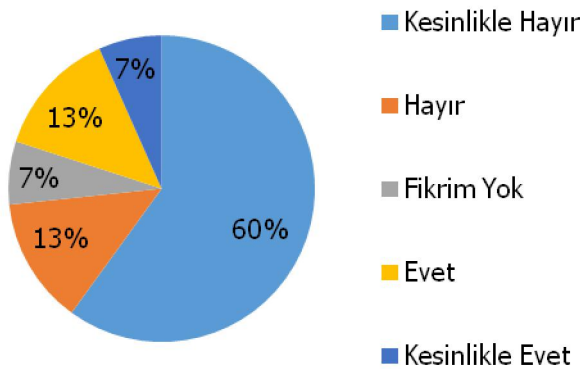
Elde edilen bulguya göre; uzaktan eğitimin mekândan bağımsız olması eğitim verenler açısından büyük oranda yer esnekliği sağladığı kanısındadırlar.

2. Uzaktan eğitim ile verilen öğretimin kalıcı olduğunu düşünüyor musunuz?

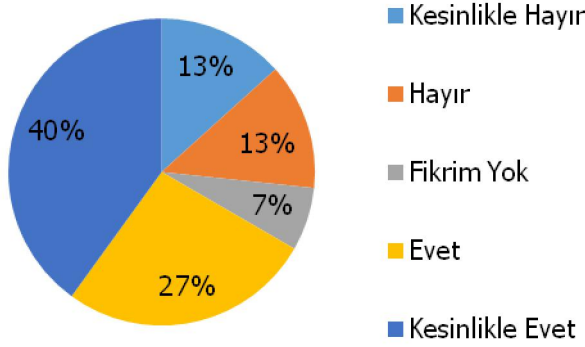
Eğitim verenlerin büyük bir kısmı uzaktan eğitimin bu eğitimi alanlar üzerinde kalıcı bir etkiye sahip olduğunu düşünmemektedirler.

3. Uzaktan eğitim, öğretim uygulamaları açısından öğrenciyi daha aktif hale getirir mi?

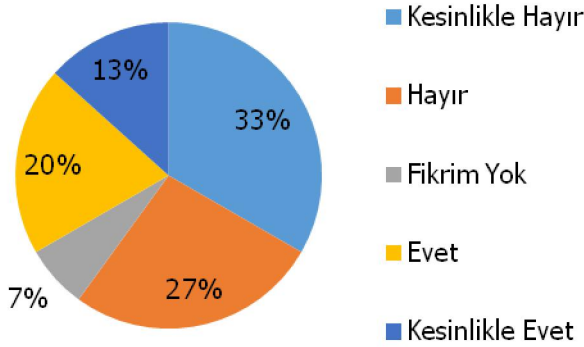
Öğretim elemanlarının büyük bir kısmı uzaktan eğitim uygulamalarının öğrenciyi daha aktif hale getirmediğini düşünmektedirler.

4. Uzaktan eğitimde, derslerin içeriğini, öğrenme için yeterli buluyor musunuz?

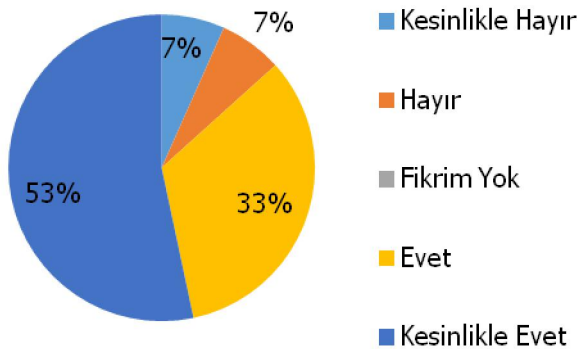
Elde edilen bulguya göre; katılımcılar büyük bir oranda uzaktan eğitim derslerinin içeriğini öğrenim açısından yeterli bulmakla beraber, örgün öğretimden pek bir farkının olmadığını sadece zaman ve mekân bağımsızlığı olduğunu belirtmişlerdir.

5. Uzaktan eğitimde verdiğiniz derslerden tatmin oluyor musunuz?

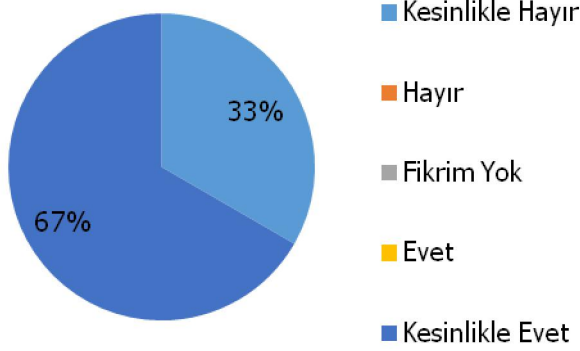
Eğitimciler maalesef uzaktan eğitimde verdikleri derslerden tatmin olamıyor. Birçok katılımcı birebir yapılan derslerin daha tatmin edici olduğunu tabiri caizse öğrencinin gözünün içine bakarak anlatılan dersin daha tatmin edici olduğu görüşünde birleşmişlerdir.

6. Uzaktan eğitim kişiler için iyi bir öğrenme fırsatı sunar diyebiliyor musunuz?

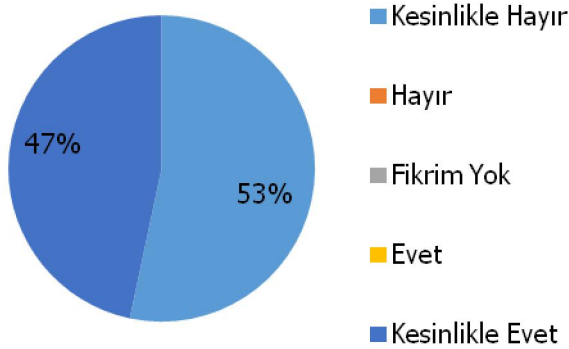
Elde edilen bulguya göre; katılımcıların büyük bir çoğunluğu uzaktan eğitimin bireyler açısından gerçekten iyi bir öğrenme fırsatı oluşturduğunu düşünmektedirler.

7. Sistemle ilgili problemler yaşadınız mı?

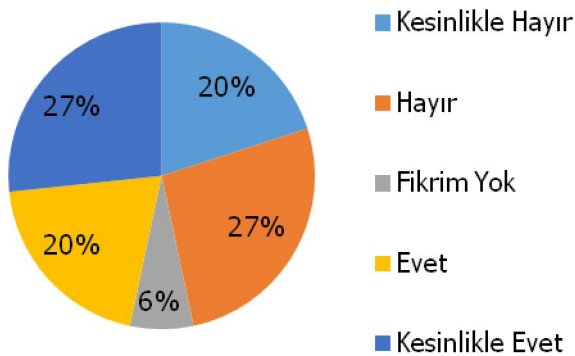
Elde edilen bulguya göre; öğretim elemanlarının büyük bir kısmı uzaktan eğitim sistemleriyle sıkıntı yaşadığını, sisteme giremediğini, sisteme giriş yapılırsa dahi ders başlatmada bazı problemler yaşadığını özellikle sınav zamanlarında sınav sorusu girişlerinde ve sonuçları ilan etmede problemler yaşadığını beyan etmişlerdir.

8. Sisteme erişimde problem yaşadığınızda teknik destek alabildiniz mi?

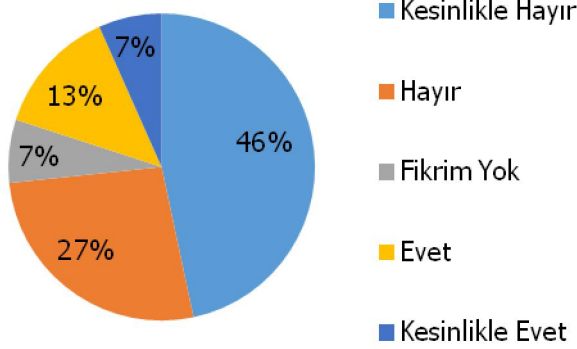
Öğretim elemanlarının büyük bir kısmı sistemle alakalı bir problemle karşılaştığında teknik destek almada sıkıntı yaşamışlardır. Lakin burada oranların birbirine yaklaştığı görülmüştür. Buda bize şunu gösteriyor ki; öğretim elemanlarının az da olsa bir kısmı uzaktan eğitim sistemini daha aktif kullanmışlardır.

9. Gerekliğinde öğrencilerle etkileşime geçebiliyor musunuz?

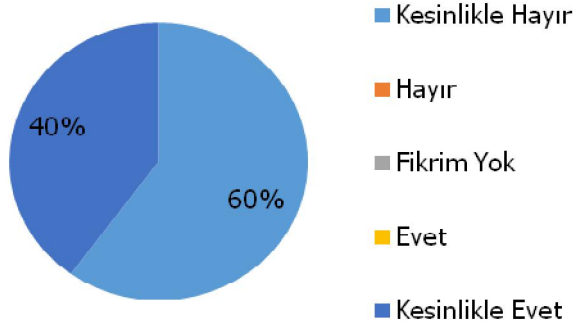
Öğretim elemanların bir kısmı gerekli gördükleri takdirde öğrencileriyle kolaylıkla etkileşime geçebiliyor iken, yine birbirine yakın oranlarda kalan kısmı ise etkileşime geçmede problemler yaşanmıştır.

10. Uzaktan eğitimin örgün öğretim kadar etkili olduğunu düşünüyor musunuz?

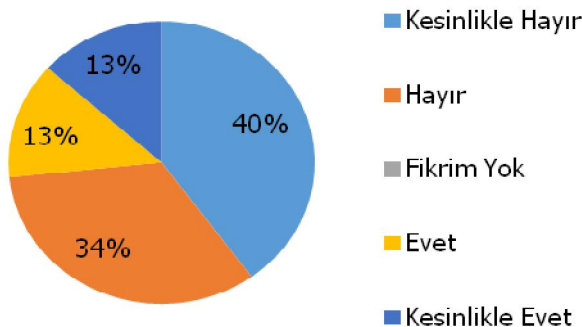
Ankete katılan öğretim elemanları örgün eğitimin uzaktan eğitime oranla daha etkili olduğunu düşünmüşlerdir. Zira öğrenci ile yüz yüze yapılan derslerde öğrencinin derse daha aktif katılım sağladığı, anlaşılamayan hususların daha rahat çözümlendiğini savunmuşlardır. Öğrencinin anlamadığı hususlarda öğretim elemanına daha rahat soru yönelttiği, öğretim elemanın ise konunun anlaşılıp anlaşılmadığı hususunda sınıfın nabzını daha rahat tutabildiği veya ödev hususunda örgün öğretimin uzaktan eğitime oranla daha sağlıklı sonuçlar verdiğini, sınav zamanlarında kontrolün daha kolay olduğunu ayrıca yoklama hususunda yine örgün öğretimin uzaktan eğitime oranla daha avantajlı olduğu hususunda fikir birliğine varmışlardır.

11. Uzaktan eğitimin bana daha uygun olduğunu düşünüyorum diyebilir misiniz?

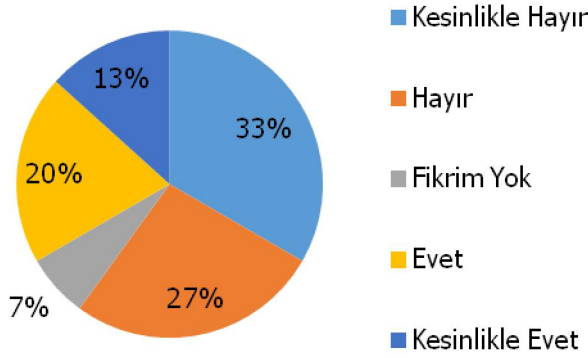
Öğretim elemanları büyük oranda örgün öğretim taraftarı olduğu görülmüştür. Ancak uzaktan eğitimin kendisine uygun bir eğitim metodu olduğunu düşünen öğretim elemanların sayısı da küçümsenecek oranda değildir.

12. Uzaktan eğitimle, bireylerin başarı süreçleri daha kolay takip edilebilir mi?

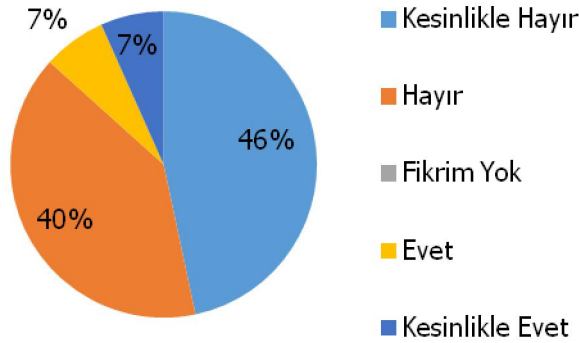
Elde edilen bulguya göre; öğretim elemanları uzaktan eğitimle bireylerin başarı süreçlerinin takibinin daha da zorlaştığı kanısındalar. Örgün öğretimde başarı süreçlerinin takibinin daha kolay olduğu görüşünde birleşmişlerdir. Bu anlamda yine örgün öğretimin uzaktan eğitime oranla daha cazip olduğu düşüncesindedirler.

13. Uzaktan eğitimde, zaman ve mekân kısıtlaması olmaması eğitimin sürekliliğini sağlar mı?

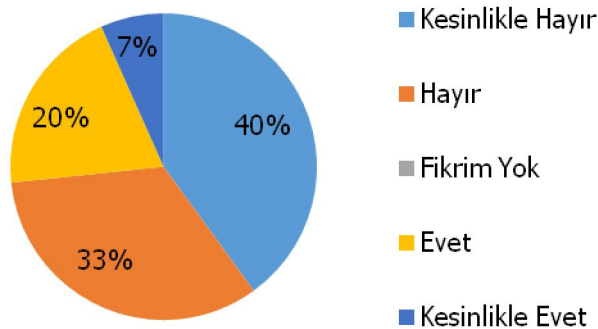
Uzaktan eğitimde zaman ve mekan kısıtlamasının olmaması eğitimde sürekliliği sağlamadığı aksine devamsızlığı arttırdığı ve bunun takibinin de zorlaştırdığını düşünmüşlerdir.

14. Uzaktan eğitim ile öğretim, yüz yüze eğitimle öğretime göre daha zevklidir diyebilir misiniz?

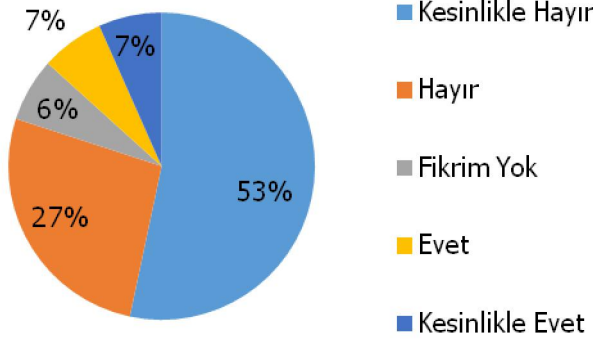
Elde edilen bulguya göre; katılımcılar yüz yüze eğitimin uzaktan eğitime oranla daha zevkli olduğu görüşündedirler.

15. Uzaktan eğitimde öğrencilere yeteri kadar danışmanlık yapılıyor mu?

Elde edilen bulguya göre; öğretim elemanları uzaktan eğitimde öğrencilere yeteri kadar danışmanlık yapılmadığı görüşündeler. Bunun sebebinin ise uzaktan eğitimin olanaklarından kaynaklandığını belirtmişlerdir. Zira öğrenci ile iletişimin uzaktan eğitimde biraz daha güçleştiği bunun da danışmanlık hususunda problemler yaşattığı düşünmektedirler.

16. Uzaktan eğitimde, belirli zamanlarda yüz yüze ders verilmeli mi?

Öğretim elemanların çoğunluğu uzaktan eğitimin örgün öğretim ile karıştırılmaması görüşünde birleşiyor. Zira bunların karıştırılmasının farklı problemler yaratacağını iki farklı eğitim sisteminden birinin seçilmesi gerektiğini savunmuşlardır.

Ölçek için her bir maddeye verilen görüş kodları 1 ile 5 arasında değişmektedir. Aralıkların eşit olduğu varsayımından yola çıkılarak ağırlıklı ortalamalar için puan aralığı katsayısı 0,80 olarak hesaplanmıştır.

Puan Aralığı = (En yüksek değer – En düşük değer)/5 = (5-1)/5 = 0,80

Bu durumda ağırlıklı ortalamaların değerlendirme aralığı aşağıdaki gibidir

- 1.00-1.80 : "Kesinlikle Hayır"
- 1.81-2.60 : "Hayır"
- 2.61-3.40 : "Fikrim Yok"
- 3.41-4.20 : "Evet"
- 4.21-5.00 : "Kesinlikle Evet"

Tablo 1: Ölçek Maddelerinin Ağırlıklı Ortalamaları

Ölçek Maddeleri	$\bar{x}$	Sonuç
Uzaktan eğitim ders anlatmanızda yer esnekliği sağlıyor mu?	3.466666667	Evet
Uzaktan eğitim öğrencileri öğrenimlerinin kalıcı olduğunu düşünüyor musunuz?	2.60	Hayır
Uzaktan eğitim öğretim uygulamaları açısından öğrenciyi daha aktif hale getirir mi?	1.933333333	Hayır
Uzaktan eğitimde derslerin içeriğini öğrenme için yeterli buluyor musunuz?	3.666666667	Evet
Uzaktan eğitimde verdiğiniz derslerden tatmin oluyor musunuz?	2.533333333	Fikrim Yok
Uzaktan eğitim kişiler için iyi bir öğrenme fırsatı sunar diyebiliyor musunuz?	4.20	Evet
Sistemle ilgili problemler yaşadınız mı?	3.666666667	Evet
Sisteme erişimde problem yaşadığınızda teknik destek alabildiniz mi?	2.866666667	Fikrim Yok
Gerektiğinde öğrencilerle etkileşime geçebiliyor musunuz?	3.066666667	Fikrim Yok
10. Uzaktan eğitimin örgün öğretim kadar etkili olduğunu düşünüyor musunuz?	2.066666667	Hayır
11. Uzaktan eğitimin bana daha uygun olduğunu düşünüyorum diyebilir misiniz?	2.60	Hayır
12. Uzaktan eğitimle bireylerin başarı süreçleri daha kolay takip edilebilir mi?	2.266666667	Hayır
Uzaktan eğitimde zaman ve mekân kısıtlaması olmaması eğitimin	2.533333333	Hayır

sürekliliğini sağlar mı?		
14. Uzaktan eğitim ile öğretim, yüz yüze eğitimle öğretime göre daha zevklidir diyebilir misiniz?	1.866666667	Hayır
15. Uzaktan eğitimde öğrencilere yeteri kadar danışmanlık yapılıyor mu?	2.20	Hayır
16. Uzaktan eğitimde belirli zamanlarda yüz yüze ders verilmeli mi?	1.866666667	Hayır

Genel Ortalama: 2.7125 Fikrim Yok

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmadan çıkarılan en genel sonuç; uzaktan eğitimin zaman ve mekandan bağımsız olması, netice itibariyle eğitimde büyük bir olanak olarak görülse de bunun yanında birçok problemi de içerisinde barındırmaktadır. Eğitimcilerin büyük bir çoğunluğu uzaktan eğitimin örgün eğitim kadar verimli olmadığı görüşünde birleşmiştir. Bunun nedeni ise, yeteri kadar danışmanlık yapılamamasına, ders ve başarı durumunun örgün öğretime oranla çok düşük seviyelerde kalmasına, katılım takibinin yapılamamasına bağlanmıştır. Uzaktan eğitimde karşımıza çıkan bir diğer temel problemin mesleki eğitimle çatışması hususu olmuştur. Zira uzaktan eğitimin bilgisayar ortamında gerçekleşmesinin meslek yüksekokulu fitratı ile çakıştığı aşikardır. Öğrencinin bilgisayar karşısında mesleki pratiği almasının mümkün olmadığı, ayrıca uzaktan eğitimde laboratuvar ortamının da bulunmaması, öğrenciyi sadece mesleki anlamda teorik bilgiye yönlendirmiştir. Maalesef mevcut konjonktürde bu eğitimle mezun olmuş bir öğrenci, mesleki anlamda pek de tercih edilmiyor. Mezunlar ise bu durumda işsizlik sorunu ile karşı karşıya kalıyor. Tüm bu çalışmayı genel olarak ele aldığımız takdirde örgün öğretim alan öğrenci açısından daha avantajlı olduğu görüşünde birleşiyor. Bu nedenle uzaktan eğitimi tercih eden öğrencilere mesleki pratikten uzak kalmamaları adına proje ödevleri ve bunların takiplerinin de örgün öğretim öğrencilerine uygulanan metotlarla yapılması sağlanabilir. Böylelikle işveren de gönül rahatlığı ile uzaktan eğitim öğrencisinin mesleki pratiğe sahip olduğu kanaatine varabilir ve uzaktan eğitim öğrencisinin iş bulma hususundaki büyük engeli ortadan kalkmış olur.

Not: Bu çalışma 26-27 Ekim 2017 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen 6'ncı Eğitim ve Öğretim Çalışmaları Dünya Kongresi'nde bildiri olarak da değerlendirilmiştir.

KAYNAKÇA

Karasar, N. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemi. (17. Basım)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Düzakın, E., Yalçınkaya, S., (2008). Web tabanlı uzaktan eğitim sistemi ve Çukurova Üniversitesi öğretim elemanlarının yatkınlıkları. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 17, Sayı 1, 225-244*

Burma, Z. A. (2008). AB'ye Geçiş Sürecinde Meslek Elemanlarının Uzaktan Öğretim İle Eğitimi. *Bilişim teknolojileri dergisi, 2, 15-20*

Kağızmanlı, B., Özgüler, A.T. , Kaya, K. & Aydın M., (2017 Haziran). Meslek yüksekokulunda teknoloji kullanımı: Malatya Meslek Yüksekokulu teknik bölümler örneği. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Özel sayı 1, 21-29. 01.08.2017 tarihinde http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/03.bugra_kagizmanli.pdf adresinden alınmıştır.*

Aydın M., Kaya, K., Özgüler, A.T. & Kağızmanlı, B., (2017 Haziran). Meslek yüksekokullarında öğrencilerin bilgisayar kullanımı: Malatya Meslek Yüksekokulu örneği. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Özel sayı 1, 30-38. 01.08.2017 tarihinde http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/04.muslum_aydin.pdf adresinden alınmıştır.*